

KARAĻA DEKRĒTS, AR KURU GROZA KARAĻA 2021. GADA 31. AUGUSTA DEKRĒTU Nr. 760/2021, AR KO APSTIPRINA OLĪVEĻĻAS UN OLĪVU IZSPAIDU EĻĻAS KVALITĀTES STANDARTU (2026. gada 24. marta versija)

Ar karaļa 2021. gada 31. augusta Dekrētu Nr. 760/2021, ar ko apstiprina olīveļļas un olīvu izspaidu eļļas kvalitātes standartu, Spānijā pirmo reizi tika noteikts īpašs kvalitātes standarts olīveļļai un olīvu izspaidu eļļai, kas ir nošķirts no vispārējiem noteikumiem, kurus piemēro citām augu eļļām. Šis lēmums bija nozīmīgs solis mūsu valsts stratēģiskajai nozarei – pasaules vadošajai olīveļļas ražotājai un eksportētājai –, kurai ir liela ekonomiskā, sociālā un komerciālā nozīme, kā arī pastāvīgi augošs pieprasījums.

Viens no inovatīvākajiem elementiem minētajā karaļa dekrētā bija standartizētas un obligātas izsekojamības sistēmas ieviešana visiem ekonomikas operatoriem. Šī sistēma tika izstrādāta nolūkā nodrošināt produktu vieglu izsekojamību visos ražošanas, transportēšanas un tirdzniecības posmos, tādējādi uzlabojot eļļu pareizu identifikāciju un garantējot to autentiskumu. Turklāt noteikumos bija arī paredzēts, ka visos eļļas pārvietošanas gadījumos ir jāpievieno apliecinātie dokumenti un ka beztaras sūtījumu gadījumā par šādu pārvietošanu iepriekš ir jāpaziņo Lauksaimniecības, zivsaimniecības un pārtikas ministrijas izveidotajai datorizētajai sistēmai. Šis saistību kopums tika iekļauts arī īpašā valsts izsekojamības kontroles plānā, kura mērķis ir stiprināt pārredzamību, kā arī patērētāju un tirgus uzticību.

Šie pasākumi iezīmēja bezprecedenta pagrieziena punktu Spānijas olīveļļas nozares regulējumā un tika uzņemti ar atzinību kā nozīmīgs solis, lai nodrošinātu olīveļļas izcilo kvalitāti, kas ir mūsu lauksaimniecības un pārtikas ražošanas simbols un veicina zīmola “Spānija” atpazīstamību starptautiskā mērogā.

Piecus gadus pēc minētā regulējuma stāšanās spēkā pieredze, kas gūta, to praktiski piemērojot, ir parādījusi, ka ir jāveic daži pielāgojumi, lai uzlabotu izsekojamību, nodrošinātu kompetentajām iestādēm pieejamās informācijas lielāku precizitāti un galu galā stiprinātu Spānijas olīveļļu izcilības garantiju un konkurētspēju starptautiskajos tirgos.

Starp šajā karaļa dekrētā iekļautajiem grozījumiem, pirmkārt, ir iekļauta jauna “preču galasaņēmēja” definīcija, lai atrisinātu problēmas, kas konstatētas, pārvaldot importu no trešām valstīm. Jaunā definīcija ļaus precīzāk identificēt atbildīgo ekonomikas operatoru, tādējādi uzlabojot šo pārvaldījumu izsekojamību.

Otrkārt, tajā ir noteikts pienākums paziņot sistēmai, tiklīdz olīveļļas pārvietošana ir pabeigta. Administratīvā prakse liecina, ka tad, ja šāds apstiprinājums nav saņemts, sistēmā paliek daudzi nepabeigti darījumi, par kuru faktisko izpildi nav

nekādu pierādījumu, un tas apgrūtina kompetento iestāžu veikto uzraudzību un samazina reģistrētās informācijas ticamību.

Treškārt, tiek pastiprināta 2021. gadā izveidotā dokumentācijas sistēma attiecībā uz olīveļļas un olīvu izspaidu eļļas pārvadājumiem bez taras. Lai gan ar karaļa 2021. gada 31. augusta Dekrētu Nr. 760/2021 jau tika noteikts pienākums, veicot pārvietošanu, pievienot analīzes biļetenu vai līdzīgu dokumentu, ar šo grozījumu tiek pievienota prasība paziņošanas laikā minētos dokumentus iekļaut datorizētajā sistēmā. Turklāt, ja ekonomikas operators biļetena vietā iesniedz līdzvērtīgu dokumentu, kompetentās iestādes šo faktu var novērtēt kā kritēriju savā riska analīzē, jo īpaši izstrādājot kontroles plānus.

Šajā karaļa dekrētā ietvertais saturs atbilst principiem, kas noteikti 2015. gada 1. oktobra Likuma Nr. 39/2015 par valsts pārvaldes kopējo administratīvo procedūru 129. pantā. Tādējādi, pamatojoties uz nepieciešamības un efektivitātes principiem, šie noteikumi ir pamatoti ar nepieciešamību atjaunināt noteikumus olīveļļas un olīvu izspaidu eļļas nozarē, un izsekojamības prasību precizēšana ir vispiemērotākais līdzeklis, lai sasniegtu izvirzītos mērķus. Izstrādājot regulējumu un pēc iespējas samazinot administratīvo slogu nolūkā sasniegt paredzētos mērķus, ir ņemti vērā arī lietderības un proporcionalitātes principi. Saskaņā ar pārredzamības principu papildus sabiedriskās apspriešanas procesam šo noteikumu izstrādes laikā notika apspriešanās ar autonomajiem apgabaliem, kā arī struktūrām, kas pārstāv skartās nozares, un patērētājiem, un Starpministriju komisija pārtikas noteikumu jautājumos sniedza savu obligāto ziņojumu. Visbeidzot, šajā karaļa dekrētā ir ievērots juridiskās noteiktības princips, saglabājot saskaņotību ar pārējo piemērojamo tiesību sistēmu un nosakot ekonomikas operatoriem pārejas laikposmus, kas vajadzīgi, lai pielāgotos šiem noteikumiem.

Izstrādājot šo karaļa dekrētu, ir notikušas apspriedes ar nozares pārstāvju organizācijām, autonomajiem apgabaliem un Starpministriju komisiju pārtikas noteikumu jautājumos. Tas ir iesniegts informācijas procedūrai, kas paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 9. septembra Direktīvā (ES) 2015/1535, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā, un karaļa 1999. gada 31. jūlija Dekrētā Nr. 1337/1999, ar ko regulē informācijas iesniegšanu par tehniskajiem standartiem un noteikumiem, kā arī noteikumiem, kas attiecas uz informācijas sabiedrības pakalpojumiem, un ir iesniegts Pasaules Tirdzniecības organizācijai (PTO) paziņošanas nolūkā saskaņā ar Nolīgumu par tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībā.

Šis karaļa dekrēts ir pieņemts, pamatojoties uz Spānijas Konstitūcijas 149.1.13. pantu, ar ko valstij piešķir ekskluzīvu kompetenci noteikt vispārējās ekonomikas plānošanas pamatprincipus un koordinēšanu.

Turklāt 2015. gada 30. jūlija Likumā Nr. 28/2015 par pārtikas kvalitātes aizsardzību ir paredzēts juridiskais pamats pārtikas kvalitātes aizsardzībai,

nosakot pamatnoteikumus. Tā ceturtajā nobeiguma noteikumā valdība tiek pilnvarota apstiprināt pārtikas produktu kvalitātes standartus. Šie standarti nodrošina un uztur tirgū piedāvāto produktu kvalitāti, ņemot vērā, ka to raksturojums un kategorizācija atvieglo patērētāju izvēli, ļaujot viņiem salīdzināt un izvēlēties to, kas vislabāk atbilst viņu gaumei vai vajadzībām.

Tādēļ pēc lauksaimniecības, zivsaimniecības un pārtikas ministra, rūpniecības un tūrisma ministra un sociālo tiesību, patērētāju lietu un programmas 2030 ministra ierosinājuma, pēc vienošanās ar Valsts padomi un pēc apspriešanas Ministru padomē tās [datums] sanāksmē,

TIEK IZDOTS ŠĀDS DEKRĒTS.

Vienīgais pants. *Grozījums karaļa 2021. gada 31. augusta Dekrētā Nr. 760/2021, ar ko apstiprina olīveļļas un olīvu izspaidu eļļas kvalitātes standartu*

Karaļa 2021. gada 31. augusta Dekrētu Nr. 760/2021, ar ko apstiprina olīveļļas un olīvu izspaidu eļļas kvalitātes standartu, groza šādi:

1) dekrēta 3. panta 2. punktā pievieno šādu jaunu n) apakšpunktu:

“n) “preču galasaņēmējs” ir fiziska vai juridiska persona, kurai ir telpas Spānijas olīveļļas nozarē un kura atbilstīgi tiesību aktiem ir norādīta kā atbildīgā par eļļas ieviešanu valsts teritorijā, un ir reģistrēta 4. panta 2. punktā minētajā datorizētajā sistēmā.”;

2) dekrēta 4. pantā pievieno šādu jaunu 2.a punktu:

“2.a punkts. Pārvadājot olīveļļu un olīvu izspaidu eļļu bez taras, būs obligāti jāievēro, ka, saņemot preces galamērķa uzņēmumā, jaunajam preču turētājam ir jāapstiprina to saņemšana 2. punktā minētajā datorizētajā sistēmā, kā arī to atbilstība datiem, kas iepriekš paziņoti saskaņā ar II pielikumu, un analīzes biļetenam vai līdzīgam dokumentam, ko parakstījis ekonomikas operators – eļļas nosūtītājs – un kas apliecina tās klasifikāciju, neuzskatot šo darbību par tās materiālas vai juridiskas atbilstības pieņemšanu. Analīzes ziņojums vai līdzīgs dokuments, ko parakstījis ekonomikas operators, kurš tur preces, būs spēkā laikā, kad sistēmā tiks apstiprināts kā dokuments, kas apliecina nosūtītāja piešķirtās eļļas klasifikāciju. Ja olīveļļu vai olīvu izspaidu eļļu pārvadā bez taras uz trešām valstīm vai citām dalībvalstīm, kā arī uz nozarēm, kas nav saistītas ar olīveļļas un olīvu izspaidu eļļas nozari, par paziņošanu sistēmai atbildīgs būs olīveļļas un olīvu izspaidu eļļas turētājs sūtījuma laikā.”;

3) dekrēta 4. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Olīveļļas un olīvu izspaidu eļļas pārvadājumos, neatkarīgi no tā, vai tās pārvadā bez taras vai ne, precēm visos gadījumos un jebkurā laikā obligāti ir jāpievieno dokuments, kurā iekļauti vismaz šim karaļa dekrētam pievienotajā II pielikumā minētie dati un kurā saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem ir nepārprotami norādīts attiecīgā produkta nosaukums.

Turklāt beztaras pārvadājumu gadījumā precēm ir jāpievieno parakstīts analīzes ziņojums vai līdzīgs dokuments, kas apliecina pavaddokumentā deklarētās olīveļļas vai olīvu izspaidu eļļas klasifikāciju. Analīzes ziņojums vai līdzīgs dokuments ir jāiekļauj 2. punktā minētajā datorizētajā sistēmā. Gadījumos, kad reģistrētais dokuments nav analīzes ziņojums, kompetentās iestādes šo faktu var ņemt vērā kā novērtējuma kritēriju riska analīzē, sagatavojot attiecīgos kontroles plānus.

Beztaras pārvadājumiem 2. punktā minētā datorizētā sistēma ģenerēs pavaddokumentu.

Par šajā sadaļā noteiktā pavaddokumenta pārvadāšanu atbildīgais ekonomikas operators būs:

- a) olīveļļas un olīvu izspaidu eļļas turētājs nosūtīšanas laikā;
- b) ja olīveļļu vai olīvu izspaidu eļļu transportē no trešām valstīm vai citām dalībvalstīm – preču gala saņēmējs.”

Pirmais nobeiguma noteikums. *Jurisdikcijas kompetence*

Šis karaļa dekrēts ir izdots saskaņā ar Spānijas Konstitūcijas 149.1.13. panta noteikumiem, ar ko valstij tiek piešķirta kompetence saimnieciskās darbības vispārējās plānošanas pamata un koordinācijas jautājumos.

Otrais nobeiguma noteikums. *Stāšanās spēkā*

Šis karaļa dekrēts stājas spēkā 2026. gada 1. oktobrī.

Izdots Madridē, 2026. gada [datums]

FELIPE R.

Prezidentūras, tieslietu un tiesu attiecību ministrs
FÉLIX BOLAÑOS GARCÍA